

ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰੀ ਬੀੜ

ਬਾਬਤ ਮੁਦਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਸਾਹਿਬ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਨਾਨਕ ॥

ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ (ਮਾਰਕੋ)

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ੴ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਸਿਖ ਪੰਥ ਲਈ ਨਵੀਂ ਲੱਭਤ
ਇਕ ਦੁਰਲੱਭ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੀੜ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :

ਦਿੱਲੀ ਸਿਖ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਿੱਲੀ

ਛਾਪਕ :

ਪਾਲ ਫਾਇਨ ਆਰਟ ਪ੍ਰੈਸ

6767 ਜੰਗਲੇ ਵਾਲੀ ਮਸਜਿਦ

ਅਜਾਦ ਮਾਰਕੀਟ, ਦਿੱਲੀ-110006

ਵਿਉਂਡਕਾਰ :

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ :

ਮਾਰਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ

ਲੇਖਕ :

ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ (ਮਾਰਕੋ)

ਆਰ.-608 ਨਿਊ ਰਾਜੇਂਦਰ ਨਗਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110060.

ਸਭ ਹੋਰ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ ।

ਜੀ ਸਜਣਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ
ਲਿਖਤਾਂ ਜਾਂ ਬਲਾਕਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਵਰਜਿਤ ਹੈ । ਇਸ ਲਗਤ ਬਾਬਤ ਨਿਰਣਾ
ਅਜੇ ਵਿਚਾਰ ਕੇਂਦਰੇ ਹੈ । ਇਸ ਦੀ ਅਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਕਲਤ ਸਿਟਿਆਂ ਦੀ
ਸੂਚਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜਤਨ ਜਾਰੀ ਹਨ । ਸੋ ਕਿਸੇ
ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਬਿਨਾਂ ਲੇਖਕ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ,
ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੀੜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ
ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪੁਜਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ
ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੀੜ ਦੇ ਦਰਬਨ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ
ਵਿਚੋਂ ਵਿਚੋਂ ਫੱਟੇ ਉਤਾਰ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਥਾਂ ਟਿਕ ਕੇ ਬਹੁਤੀ
ਘੱਖ ਪਤਭਾਲ ਦੀ ਵਿਹਲ, ਮੇਰੇ ਵਪਾਰਕ ਰੁਝੇਵੇਂ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦੇ ਸਕਦੇ।

ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਅਣ-ਪ੍ਰੀਚਤ ਸਜਣ ਨਾਲ ਇਸੇ
ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੇਲ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਪਾਸ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਿਰਧ ਪੋਥੀ ਦੇ
ਖਿੱਤੇ ਪੁੱਤੇ ਪਤਰੇ ਸਨ। ਪਤਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੁਰਕੁਰੀ ਤੇ ਸੋਜਲ ਨਾਲ ਭਲੀ
ਹੋਈ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਅਣਗੌਲੇ ਪਏ ਸਨ; ਜਾਂ ਇਉਂ ਜਾਣ ਲਿਆ ਜਾਵੇ,
ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਜਿਲਦ ਬੰਦੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਲਾਈ ਦੇ ਕੁਝ ਫੱਟੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ
ਖੁਲੇ ਪਤਰਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਪਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਉਤਾਰੇ ਗਏ ਫੱਟੇ,
ਕੁਝ ਅਥੱਭਕ ਪਤਰਿਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅੰਤਲੇ ਪਤਰਿਆਂ ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ
ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ।

“ਚਲੰਤ ਲਿਪੀ” ਦੀ ਲਿਖਤ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਣਾ
ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸਰਿਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ
ਬਲਾਕ ਵੀ ਛਾਪ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ
ਅੱਖਰ ਪਛਾਣੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਲਿਖਤ ਦਾ ਖੁਸ਼ਖਤ ਉਤਾਰਾ ਵੀ ਬਲਾਕਾਂ ਦੇ
ਨਾਲ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਭਵ ਜਤਨ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਕੇਵਲ ਦੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਤਨਾਂ ਦਾ ਸਿਟਾ
ਹੈ। ਕੋਈ ਉਕਾਈ ਰਹਿ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖਿਆਂ ਦਾ ਜਾਚਕ ਹਾਂ।

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ

ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ

7 - 12 - 1975

ਜਿਸ ਅਣਗੋਲੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਰਖੀ ਗਈ. ਇਸ ਪਵਿਤਰ ਥੀਤ ਦੇ,
ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ।

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ॥
 ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮਨ ਮੋਹਿ ਨ ਭੁਲੈ ॥
 ਸਾਹਿਬ ਦਸਮੇਸ ਜੀ ਦੇ ਦਸਖਤ ਤਾ ਪਛਾਣੇ ॥ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਣੀ ਦਾ
 ਕੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ।

ਇਸ ਬੀੜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਬਿਰਧ ਹੋ ਕੇ ਭੁਰ ਚੁਕੇ ਪਤਰਿਆ 'ਚੋਂ ਇਕ ਪਤਰੇ ਦਾ
 ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਬੋਤਾ ਜਿਹਾ ਹਿਸਾ ਹੈ । ਇਹੋ ਜਹੇ ਨਿਕੇ ਨਿਕੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਤੋਂ
 ਸਾਹਿਬ ਦਸਮੇਸ ਜੀ ਦੇ ਦਸਖਤ ਤਾ ਪਛਾਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਣੀ ਦਾ
 ਕੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ।

ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ
ਪਰ ਇਸਦਾ ਲਿਖਤੀ ਸਬੂਤ ਇਸ ਅਨੰਦ ਪੁਰੀ ਬੀੜ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸ ਪੁਜਾ ਹੈ।

ਪਾਠ ਇਹ ਹੈ :-

੧. ਅਕਾਲ ਜੀ ਸਹਾਇ ਜੀ । ਪ੍ਰਥਮ ਹਮ ਇਸ ਗਰੰਥ ਕੇ ਰਚਨੇ ਕੀ ਬਡ ਬੁ ਗਾਥਾ ਲਿਖਤੇ ਹੈ ।
੨. ਦਰਸ ਹੇਤ ਗੁਰ ਗਰੰਥ ਮੰਗਵਾਇਉ । ਸਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨਿਜ ਸਿਖ ਪਠਾਇਉ । ਕਇਉ ਸਬ ਵਰਤਾਰ ਪੁਰ
੩. ਧੀਰਮਣ ਕੇ ਪਾਸ । ਪਤਰ ਹਮਾਰਾ ਹਾਥ ਦੇ ਤਿਨ ਕਰਿ ਅਰਦਾਸ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਤੁਮ ਦੀਯੋ ਮਮ ਪਾਸ ।
੪. _____ (ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ) _____ ਸੁਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਬਦ _____ ਬਨੋਰ ਵਾਰ ਬਹੁ ਭਾਰ ਤਬ ।
੫. _____ ਆਠ ਸਿੰਘ ਸਬ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਖਾਨੀ । ਰਹੋ ਬਨੋਰ ਭਾਖਿਉ ਆਨ ਮਾਨੀ ।
੬. ਨਿਜ ਸਿੰਘ ਕੀ ਥਾਤ ਸੁਨ ਹਮ ਛੇ ਉਦਾਸ । ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇਖ ਬਿਨ ਪਾਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ।
੭. ਤਬ ਅਗਿਆ ਕੀਨੀ । ਤਿਖੇ ਗਰੰਥ ਨਰ ਕੁਰਾਖਨ ਕੀ ਬਾਣੀ । ਤਿਖਨ ਪਤਰ ਮੰਗਵਾਇ ਕੇ ਕੀਉ ਗਰੰਥ ਕੀ ਠੰਡ ।
੮. ਆਠ ਮਾਸ ਕੁਨ ਆਠ ਦਿਨ ਆਠ ਮਹੁਰਤ ਕੁ ਮਾਨੋ _____ ਨਿਜ ਕਰ ਲਿਖੇ ਅਕਾਲ ਲਿਖਾਏ _____

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Urdu, spanning ten lines. The text is written on aged, slightly discolored paper with horizontal ruling lines. The script is dense and flowing, characteristic of historical manuscript writing. The ink is dark, and the overall appearance is that of an old, well-preserved document.

ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਟਲ

ਇਹ ਗਰੰਥ ਹਮਾਰਾ
ਕਛੂ ਕੁ ਦਿਨ ਅਲੋਪ ਰਹੇ
ਪੁਨ ਪ੍ਰਗਟ ਤੀਨ ਲੋਕ
ਮਝਾਰ ਜੀ

ਅਕਾਲ ਜੀ ਸਹਾਇ ਜੀ

'ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟਲ ਇਹ ਗਰੰਥ ਹਮਾਰਾ' ਸਾਹਿਬ ਦਸਮੇਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ
ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟਲ"
ਦਾ ਸੰਬੰਧਨ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਬੀੜ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਲਈ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸੰਬੰਧਨ "ਪੋਥੀ" ਸੀ। "ਗਰੰਥ" ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ
ਫਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਇਆ।

Handwritten text in Gurmukhi script, arranged in four horizontal lines. The script is highly stylized and cursive, characteristic of traditional Sikh manuscript writing. Each line of text is underlined with a single horizontal stroke. The text is written in dark ink on aged, slightly discolored paper.

ਸੰਮਤ
 ਸਤਰਾ ਸੈ ਬਿਖੈ
 ਬੇਦ
 ਜੁਗ ਤੁਮ ਜਾਨੇ
 ਮਾਸ
 ਬੈਸਾਖ ਕੀ
 ਸੁਕਲ ਤਿਥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ
 ਮਾਨੇ

ਕੀਉ ਗਰੰਥ
 ਸੰਪੂਰਣੈ
 ਸੁਭ ਵੇਲਾ
 ਠਾਨੇ
 ੧੭੪੪
 ਬਿਸਾਖ
 ਸੁਦੀ ੩
 ਤਿਥ ਕੋ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਜੀ

ਅਕਾਲ ਜੀ ਸਹਾਇ ਜੀ

ਦਸਮ ਗਰੰਥ ਵਿਚਲੇ "ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਅਵਤਾਰ" ਛੰਦ 983 ਦੀਆਂ ਇਹ
 ਤੁਕਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਗਰੰਥ ਵਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਣ :—

"ਸਤ੍ਰਯ ਸੇ ਚਵਤਾਲ ਸੇ ਸਾਵਣ ਸੁਦਿ ਬੁਧਵਾਰ
 ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਮੋਤੁਮੋ ਰਚਿਯੋ ਗਰੰਥ ਸੁਧਾਰ"

Handwritten text in Gurmukhi script, featuring a horizontal line and decorative flourishes.

Handwritten text in Gurmukhi script, featuring a horizontal line and decorative flourishes.

Handwritten text in Gurmukhi script, featuring a horizontal line and decorative flourishes.

Handwritten text in Gurmukhi script, featuring a horizontal line and decorative flourishes.

Handwritten text in Gurmukhi script, featuring a horizontal line and decorative flourishes.

Handwritten text in Gurmukhi script, featuring a horizontal line and decorative flourishes.

Handwritten text in Gurmukhi script, featuring a horizontal line and decorative flourishes.

ਸੰਮਤ 1744 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ Dated ਬੀੜ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ
ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਨੌਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਬਾਣੀ ਅੰਕਤ
ਹੋਵੇ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਬੀੜ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਰਣਨਯੋਗ
ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਹਿਬ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਵਿਤਰ ਹਥ-ਲਿਖਤ
ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਬਾਣੀ ਅੰਕਤ ਕੀਤੀ। ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣਾ ਬਲਾਕ ਵੇਖੋ,
ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਲੋਕ ਨੰਬਰ 56 ਤੇ 57 ਪ੍ਰਤੱਖ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਹਨ :

੨੨੨੨੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ (ਮੁਖੀ)
ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

Handwritten text in Gurmukhi script, likely a historical document or manuscript. The text is written in a cursive style across approximately 10 lines. The script is dense and fills most of the page area.

ਭਾਖਿਉ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਨੇ ਜਹਾਂ ਰਹੇ ਇਹ ਗਰੰਥ
 ਅਸਟ ਸਿਧ ਨਵ ਨਿਧੀਆਂ ਖਤੀ ਰਹੇ ਤਿਸ ਦੁਆਰ
 ਤੀਨ ਲੋਕ ਮੇਂ ਸਾਰ ਇਹ ਸਭ ਸਿੰਘਨ ਕੇ ਹੇਤ
 ਭਾਖਿਉ ਆਪ ਅਕਾਲ ਨੇ
 ਲਿਖਿਉ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ

ਅਕਾਲ ਜੀ ਸਹਾਇ ਜੀ

ਇਕ ਹੋਰ ਪਤਰੇ ਤੇ ਅੰਕਤ ਹੈ, "ਅੱਖਰ ਆਠ ਫੁਨ ਔਰ ਬਧਾਏ" ।
 ਸੋ ਇਸ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਾਧ-ਘਾਟ, ਸਾਹਿਬ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਤੋਂ
 ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ।

ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟ First Person Form ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਕੇਤ, ਵਖ
 ਵਖ ਪਤਰਿਆਂ ਤੇ ਅੰਕਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :—

1. "ਨਿਜ ਕਰ ਲਿਖਿਉ ਗਰੰਥ ਚਿਤ ਲਾਇ"
2. "ਗਾਇਉ ਜਬ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਧੀਰ ਮਲ ਤੇ ਪਾਸ
ਪਤਰ ਹਮਾਰਾ ਹਾਥ ਦੇ ਤਿਨ ਕਰਿ ਅਰਦਾਸ"
3. "ਨਿਜ ਸਿਖ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨ, ਹਮ ਭਏ ਉਦਾਸ"
4. "ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਟਲ, ਇਹ ਗਰੰਥ ਹਮਾਰਾ"
5. "ਨਿਜ ਕਰ ਲਿਖੇ ਅਕਾਲ ਲਿਖਾਏ ।"
6. "ਭਾਖਿਉ ਆਪ ਅਕਾਲ ਨੇ ਲਿਖਿਉ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ"

ਉਪਰੋਕਤ "ਮੈਂ", "ਹਮਾਰਾ" ਆਦਿ ਦਾ ਭਾਵ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ
 ਲਿਖਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕੋਈ ਸਰਬ ਪਰਵਾਨਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰ ਨਿਕਲੀ ਹੈ ।

PZ-1442

ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ :

ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਸਾਗਰ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀ ਤੁਛ ਬੁਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ
ਸਕਿਆ ਹਾਂ ; ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਭੇਟਾ ਹੈ । ਜੋ ਇਸ ਲਿਖਤ ਤੋਂ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਗਵਾਈ ਜਾਂ ਸੇਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ ਰਾਂ ਧੰਨ ਭਾਗ
ਜਾਣਾਂਗਾ । ਕੋਈ ਸੁਝਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੀ-ਆਇਆਂ ਆਖਦਿਆਂ ਸਿਰ ਮਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ
ਰਹਾਂਗਾ । ਇਹ ਕੋਈ ਵਿਦਰਭਤਾ ਦਾ ਵਿਖਾਲਾ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇਕ ਨਿਮਾਣਾ
ਜ਼ਿਹਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ—ਕਿਸੇ ਸਚ ਦੀ ਸੇਧ ਤਕ ਅਪੜਨ ਦਾ ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਹਥ ਲਿਖਤੀ ਪਤਰਿਆਂ ਲਈ ਉਚੇਚੇ
ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ, ਕੋਈ ਸਜਣ ਇਹਨਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ
ਇਧਰ ਉਧਰ ਸੁਟੇ ਨਾ । ਜੋ ਸਮਝ ਨਾ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ
ਵਿਦਵਾਨ ਮਿਤਰ ਸਬੰਧੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਉ । ਪਰ ਹਰ
ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਆਦਰ ਸਹਿਤ ਸੰਭਾਲ
ਚਕੂਰੀ ਹੈ ।